

31987L0344

L 185/77

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1987 7 4

TARYBOS DIREKTYVA

1987 m. birželio 22 d.

dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su teisinių išlaidų draudimu, derinimo

(87/344/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 57 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi 1973 m. liepos 24 d. Tarybos direktyva 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo ⁽⁴⁾ su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 87/343/EEB ⁽⁵⁾, panaikino tam tikrus nacionalinės teisės aktuose buvusius skirtumus, kad būtų lengviau tokią veiklą pradėti ir vykdyti;

tačiau kadangi Direktyvos 73/239/EEB 7 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyta, kad „iki tolesnio suderinimo, kuris turi būti atliktas per ketverius metus nuo pranešimo apie šią direktyvą, Vokietijos Federacinė Respublika gali ir toliau laikytis nuostatos, draudžiančios jos teritorijoje vienu metu užsiimti sveikatos, kredito ir laidavimo draudimu bei draudimu, susijusiu su atgręžtiniu reikalavimu trečiosioms šalims arba teismine gynyba, nepriklausomai nuo to, ar šios grupės derinamos tarpusavyje, ar su kitomis grupėmis“;

kadangi šia direktyva numatomas Direktyvos 73/239/EEB 7 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytas teisinių išlaidų draudimo derinimas;

kadangi, stengiantis apsaugoti apdraustuosius, reikėtų imtis priemonių, kad būtų kiek įmanoma išvengta bet kokio interesų konflikto tarp teisinių išlaidų draudimą turinčio asmens ir jo draudiko, kylančio dėl to, kad draudikas yra suteikęs jam kurios nors kitos Direktyvos 73/239/EEB priede nurodytos draudimo grupės

apsaugą arba yra suteikęs draudiminę apsaugą kitam asmeniui bei, iškilus tokiam konfliktui, turėtų būti numatytos galimybės jį išspręsti;

kadangi teisinių išlaidų, susijusių su ginčais arba rizika, atsirandančiais dėl jūros laivų naudojimo, draudimas dėl jo specifinio pobūdžio neturėtų būti reglamentuojamas šia direktyva;

kadangi ši direktyva taip pat neturėtų būti taikoma draudiko, kuris suteikia apdraustajam gynybos paslaugas arba padengia jo gynybos išlaidas pagal civilinės atsakomybės sutartį, veiklai, jeigu tokia draudiko veikla tuo pačiu metu atitinka jo paties interesus pagal tą draudiminę apsaugą;

kadangi valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė netaikyti šios direktyvos teisinių išlaidų draudimui, kai jį vykdo pagalbos draudikas kitoje valstybėje narėje nei paprastai gyvena apdraustasis ir jis yra vykdomas pagal sutartį, pagal kurią pagalba asmenims suteikiama tik tada, kai jie susiduria su problemomis kelionės metu, išvykę iš namų ar iš nuolatinės gyvenamosios vietos;

kadangi privalomosios specializacijos sistema, kurią šiuo metu taiko viena valstybė narė — Vokietijos Federacinė Respublika — leidžia išvengti daugumos konfliktų; tačiau kadangi tik siekiant šio tikslo neatrodo tikslinga taikyti šią sistemą visoje Bendrijoje, nes tada tektų išskaidyti mišrias įmones;

kadangi norimą rezultatą taip pat galima pasiekti, pareikalavus, kad draudimo įmonės teisines išlaidas draustų atskira sutartimi arba atskira vieno draudimo poliso dalimi ir, įpareigojus įmones įsteigti atskirą teisinių išlaidų draudimo valdymą, patikėti teisinių išlaidų draudimo žalų valdymą atskiro juridinio asmens statusą turinčiai įmonei arba suteikti asmeniui, turinčiam teisinių išlaidų draudiminę apsaugą, teisę pasirinkti savo advokatą nuo to momento, kai jis įgyja teisę pateikti reikalavimą savo draudikui;

kadangi, nepriklausomai nuo pasirinkto sprendimo, asmenų, turinčių teisinių išlaidų draudiminę apsaugą, interesų apsaugos garantijos turi būti lygiavertės;

kadangi asmenų, turinčių teisinių išlaidų draudiminę apsaugą, interesai reiškia, kad apdraustasis privalo turėti galimybę bet kokioje apklausoje arba teismo procese bei visais atvejais, atsiradus interesų konfliktui, pasirinkti advokatą arba kitą asmenį, kuris turi nacionalinių įstatymų numatytus reikalavimus atitinkančią kvalifikaciją;

⁽¹⁾ OL C 198, 1979 8 7, p. 2.

⁽²⁾ OL C 260, 1981 10 12, p. 78.

⁽³⁾ OL C 348, 1980 12 31, p. 22.

⁽⁴⁾ OL L 228, 1973 8 16, p. 3.

⁽⁵⁾ OL L 187, 1987 7 4, p. 72.

kadangi valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė atleisti įmones nuo būtinybės suteikti apdraustajam šią teisę laisvai pasirinkti advokatą, jeigu teisinių išlaidų draudimas apsiriboja tikta bylomis, susijusiomis su kelių transporto priemonių naudojimu jų teritorijoje, ir jei yra įvykdytos kitos ribojančios sąlygos;

kadangi, iškilus konfliktui tarp draudiko ir apdraustojo, yra svarbu, kad jis būtų išspręstas teisingiausiu ir greičiausiu įmanomu būdu; kadangi todėl yra tikslinga priimti nuostatas, numatančias teisinių išlaidų draudimo sutartyje ginčo sprendimo procedūrą arbitražo tvarka arba lygiavertes garantijas suteikiančią procedūrą;

kadangi Direktyvos 73/239/EEB priedo C dalies antroje pastraipoje nurodyta, kad rizikos, įtrauktos į šio priedo A dalies 14 ir 15 punktus, negali būti laikomos kitų draudimo grupių papildomomis rizikomis; kadangi draudimo įmonė neturėtų turėti galimybės apdrausti teisinių išlaidų kaip kitos rizikos papildomas rizikos, jei ji neturi leidimo dėl teisinių išlaidų rizikos; tačiau kadangi valstybėms narėms turėtų būti leidžiama konkrečiais atvejais laikyti 17 punkte numatytos grupės riziką 18 punkte numatytos grupės papildoma rizika; kadangi todėl turėtų būti atitinkamai pataisyta minėto priedo C dalis,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Šios direktyvos tikslas yra suderinti teisinių išlaidų draudimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, kaip numatyta Tarybos direktyvos 73/239/EEB priedo A dalies 17 punkte, stengiantis padėti veiksmingai naudotis steigimosi laisve ir kiek galima užkirsti kelią bet kokiam interesų konfliktui, ypač kylančiam tada, kai draudikas suteikia draudiminę apsaugą kitam asmeniui arba suteikia draudiminę apsaugą ir asmens teisinėms išlaidoms, ir kuriai nors kitai tame priede nurodytai draudimo grupei, bei, iškilus tokiam konfliktui, sudaryti galimybę jį išspręsti.

2 straipsnis

1. Ši direktyva yra taikoma teisinių išlaidų draudimui. Toks draudimas reiškia, kad draudimo įmonė už draudimo įmokas įsipareigoja padengti teismo proceso išlaidas ir suteikti kitas su draudimine apsauga tiesiogiai susijusias paslaugas, siekiant:

- garantuoti apdraustajam jo patirtų nuostolių, žalos atlyginimą arba sužalojimo kompensaciją ikiteisminio susitarimo arba baudžiamojo ar civilinio proceso pagalba,
- ginti apdraustąjį arba jam atstovauti civiliniame, baudžiamajame, administraciniame ar kitokiame procese arba dėl bet kokio jam pareikšto reikalavimo.

2. Tačiau ši direktyva netaikoma:

- teisinių išlaidų draudimui, kai toks draudimas apima ginčus arba riziką, atsirandančius dėl jūros laivų naudojimo, arba su tuo susijusius,
- tokiai suteikusio civilinės atsakomybės draudiminę apsaugą draudiko veiklai, kurios tikslas yra ginti apdraustąjį arba jam atstovauti bet kokioje apklausoje arba teismo procese, jeigu tokia draudiko veikla vykdoma ir jo paties interesais pagal tą draudiminę apsaugą,
- jei valstybė narė taip nutaria, pagalbos draudiko vykdomam teisinių išlaidų draudimui, kai jis yra vykdomas ne toje valstybėje narėje kur paprastai gyvena apdraustasis ir kai jis vykdomas pagal sutartį, numatančią pagalbos asmenims teikimą tik tada, kai jie susiduria su problemomis kelionės metu, išvykę iš namų arba iš nuolatinės gyvenamosios vietos. Tuo atveju sutartyje turi būti aiškiai nurodyta, kad minima draudiminė apsauga apsiriboja tikta ankstesniame sakinyje nurodytomis aplinkybėmis ir yra papildoma pagalba.

3 straipsnis

1. Teisinių išlaidų draudiminė apsauga turi būti sutarties, sudarytos atskirai nuo kitų draudimo grupių, objektas arba ji turi būti numatyta atskiroje vieno draudimo poliso dalyje, kur nurodomas teisinių išlaidų draudiminės apsaugos pobūdis ir, jei to reikalauja valstybė narė, atitinkamos draudimo įmokos dydis.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos teritorijoje įsisteigusios draudimo įmonės taikytų pagal valstybės narės nustatytas priemones arba, jeigu tai leidžia valstybė narė, savo pačių pasirinkimu, bent vieną iš šių alternatyvių sprendimų:

- a) draudimo įmonė garantuoja, kad joks jos darbuotojas, kuris užsiima pretenzijų dėl teisinių išlaidų tvarkymu arba tuo susijusia teisine konsultacija, tuo pačiu metu nevykdys panašios veiklos:
 - jeigu tai mišri draudimo įmonė — dėl kitos jos vykdomos draudimo grupės,
 - nepriklausomai nuo to, ar draudimo įmonė yra mišri, ar specializuota — kitoje įmonėje, turinčioje finansinių, komercinių ar administracinių ryšių su pirmąja ir vykdančioje vieną ar daugiau kitų Direktyvoje 73/239/EEB nurodytų grupių draudimą;
- b) draudimo įmonė patiki su teisinių išlaidų draudimu susijusių pretenzijų tvarkymą kitai atskiro juridinio asmens statusą turinčiai įmonei. Ši įmonė nurodoma 1 dalyje minėtoje atskiroje sutartyje arba atskiroje sutarties dalyje. Jei atskiro juridinio asmens statusą turinti įmonė turi ryšį su draudimo įmone, vykdančia vieną ar daugiau kitų Direktyvoje 73/239/EEB priedo A dalyje nurodytų grupių draudimą, tos įmonės

darbuotojai, kurie užsiima pretenzijų tvarkymu arba su tuo susijusia teisine konsultacija, negali tuo pačiu metu vykdyti tokios pat ar panašios veiklos kitoje įmonėje. Be to, valstybės narės gali taikyti tuos pačius reikalavimus ir įmonės valdymo personalui;

c) draudimo įmonė sutartyje suteikia apdraustajam teisę patikėti savo interesų gynybą savo pasirinktam advokatui arba, jei tai leidžia nacionalinės teisės aktai, bet kuriam kitam reikiamą kvalifikaciją turinčiam asmeniui, nuo to momento, kai jis įgyja teisę pagal draudimo polisą pateikti savo draudikui tokį reikalavimą.

3. Nepriklausomai nuo pasirinkto sprendimo, teisines išlaidas apsidraudusių asmenų interesai pagal šią direktyvą laikomi turinčiais lygiavertės apsaugos garantijas.

4 straipsnis

1. Kiekvienoje teisinių išlaidų draudimo sutartyje aiškiai pripažįstama, kad:

- kai kreipiamasi į advokatą ar kitą asmenį, kuris pagal nacionalinės teisės aktus turi reikiamą kvalifikaciją ginti apdraustąjį, jam atstovauti arba ginti jo interesus bet kokiame tyrime ar teismo procese, apdraustasis turi teisę laisvai pasirinkti tokį advokatą arba kitą asmenį;
- kilus interesų konfliktui, apdraustasis turi teisę laisvai pasirinkti advokatą arba, jei jis to nori ir tą leidžia nacionalinės teisės aktai, bet kurį kitą reikiamą kvalifikaciją turintį asmenį ginti jo interesus.

2. Advokatas — asmuo, turintis teisę užsiimti profesine veikla pagal vieną iš apibrėžimų, pateiktų 1977 m. kovo 22 d. Tarybos direktyvoje 77/249/EEB, skirtoje padėti advokatams veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas ⁽¹⁾.

5 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė gali numatyti 4 straipsnio 1 dalies taikymo išimtis teisinių išlaidų draudimui, jeigu yra įvykdytos visos šios sąlygos:

- draudimas apsiriboja tiktai bylomis, susijusiomis su kelių transporto priemonių naudojimu atitinkamos valstybės narės teritorijoje;
- draudimas yra numatytas sutartyje dėl pagalbos suteikimo kelių transporto priemonių avarijos ar gedimo atveju;
- nei teisinių išlaidų draudikas, nei pagalbos draudikas neatlieka jokių atsakomybės grupių draudimo;
- yra numatytos priemonės, garantuojančios, kad teisines konsultacijas ir kiekvienos ginčo šalies atstovavimą vykdo visiškai nepriklausomi advokatai, jeigu šios šalys yra apdraudusios savo teismo išlaidas pas tą patį draudiką.

⁽¹⁾ OL L 78, 1977 3 26, p. 17.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalį valstybės narės draudimo įmonei suteikta išimtis nedaro įtakos 3 straipsnio 2 dalies taikymui.

6 straipsnis

Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad, nepažeidžiant galimybės nacionalinės teisės aktuose numatyti teisę kreiptis į teisminę instituciją, būtų suteikta galimybė spręsti ginčą arbitražo tvarka arba naudotis bet kokia kita lygiavertės objektyvumo garantijas suteikiančia procedūra, pagal kurią, atsiradus nuomonių skirtumui tarp teisinių išlaidų draudiko ir apdraustojo, gali būti susitarta, kokios nuostatos laikytis, kad būtų išspręstas ginčas.

Draudimo sutartyje turi būti nurodyta, kad apdraustasis turi teisę naudotis tokia procedūra.

7 straipsnis

Kiekvienu atveju, kilus interesų konfliktui arba nesutariant dėl ginčo sprendimo, teisinių išlaidų draudikas arba, esant reikalui, pretenzijas tvarkanti įstaiga informuoja apdraustąjį apie:

- 4 straipsnyje minėtą teisę,
- galimybę pasinaudoti 6 straipsnyje nurodyta procedūra.

8 straipsnis

Valstybės narės panaikina visas nuostatas, draudžiančias draudikui jų teritorijoje vienu metu užsiimti teisinių išlaidų draudimu ir kitų grupių draudimu.

9 straipsnis

Direktyvos 73/239/EEB priedo C dalies antra pastraipa yra pakeičiama taip:

„Tačiau rizikos, įtrauktos į A dalies 14, 15 ir 17 punktus, negali būti laikomos kitų draudimo grupių papildomomis rizikomis.

Nepaisant to, į 17 punktą (teisinių išlaidų draudimas) įtraukta rizika gali būti papildoma 18 punkte numatytoms rizikoms, jei yra įvykdytos pirmoje pastraipoje numatytos sąlygos, kai pagrindinė rizika susijusi tikta su pagalba asmenims, kurie susiduria su problemomis kelionės metu, išvykę iš namų arba iš nuolatinės gyvenamosios vietos.

Teisinių išlaidų draudimas taip pat gali būti laikomas papildoma rizika pagal pirmoje pastraipoje numatytas sąlygas, kai jis susijęs su ginčiais arba rizika, atsirandančiais dėl jūros laivų naudojimo arba su tuo susijusiais.“

10 straipsnis

Valstybės narės iki 1990 m. sausio 1 d. imasi priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Jos šias priemones pradeda taikyti ne vėliau kaip nuo 1990 m. liepos 1 d.

11 straipsnis

Gavusios pranešimą apie šią direktyvą ⁽¹⁾, valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

12 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms

Priimta Liuksemburge, 1987 m. birželio 22 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

L. TINDEMANS

⁽¹⁾ Valstybėms narėms apie šią direktyvą buvo pranešta 1987 m. birželio 25 d.